

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/13/2018
Identifikačné číslo spisu: 4415010550
Dátum vydania rozhodnutia: 01.08.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Šišková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:4415010550.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Šiškovej a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Martina Bargela na neverejnom zasadnutí 1. augusta 2018 v Bratislave, v trestnej veci obvineného L. J., pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného L. J. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2To/50/2017 z 27. septembra 2017 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky, sp. zn. 4T/153/2015 z 28. februára 2017, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného L. J., sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Nové Zámky rozsudkom, sp. zn. 4T/153/2015 z 28. februára 2017 uznal obvineného L. J. za vinného z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona v súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

dňa 5. novembra 2014 v čase o 13:50 hod. na ulici M. R. O. č. XX, pred obchodom I. U. v Nových Zámkoch postál so svojím osobným motorovým vozidlom značky J. X. H., EČ: I. XXX X. tak, že zablokoval výjazd z miesta, kde parkovala na svojom vozidle poškodená L. N., následne stiahol okno na svojom vozidle a po predchádzajúcej slovnej hádke vystúpil z vozidla a otvoril dvere vozidla poškodenej na strane spolujazdca a fyzicky ju napadol tak, že sa naklonil do vozidla a trikrát ju otvorenou dlaňou udrel do oblasti tváre a pri tomto sa jej vyhrážal zabitím ako i zabitím jej matky I. N., čím vzbudil u poškodených L. N. a I. N. obavu, že vyhrážky aj uskutoční, pričom k zraneniu poškodenej L. N. nedošlo.

Za to uložil okresný súd obvinenému podľa § 364 ods. 1 Trestného zákona, § 38 ods. 2, § 38 ods. 4 Trestného zákona, § 37 písm. h) Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok, výkon ktorého bol obvinenému podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona podmienene odložený a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona súd obvinenému určil skúšobnú dobu 18 (osemnásť) mesiacov (č. l. 276 spisu).

Krajský súd v Nitre na podklade odvolania podaného obvineným, uznesením sp. zn. 2To/50/2017, z 27. septembra 2017, postupom podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného L. J., ako nedôvodné zamietol (č. l. 329 spisu).

Proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2To/50/2017 z 27. septembra 2017 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky, sp. zn. 4T/153/2015 z 28. februára 2017, podal obvinený L. J., prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Ladislava Magyerku, advokáta v Nových Zámkoch, dovolanie (č. l. 342 a nasl.).

Dovolanie podal z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, t. j. že bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu a z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, t. j. že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku rozsudkom vyslovil porušenie zákona v neprospech obvineného z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku a aby ďalej podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnuté uznesenie Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2To/50/2017 z 27. septembra 2017 zrušil a rovnako zrušil aj rozsudok Okresného súdu Nové Zámky, sp. zn. 4T/153/2015 z 28. februára 2017 a aby postupom podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Krajskému súdu v Nitre, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uviedol, že došlo k pochybeniu Krajského súdu v Nitre, nakoľko nemal splnené procesné podmienky na to, aby vykonal dňa 27. septembra 2017 verejné zasadnutie a rozhodol vo veci. Poukázal na § 292 ods. 4 Trestného poriadku, podľa ktorého deň, čas a miesto konania verejného zasadnutia určí predseda senátu tak, aby osobe, ktorá na verejné zasadnutie dala svojím návrhom podnet, osobe, ktorá môže byť rozhodnutím priamo dotknutá, obhajcovi a prokurátorovi zostala od doručenia predvolania na verejné zasadnutie alebo od upovedomenia lehota aspoň päť pracovných dní na prípravu a skrátiť lehotu možno len so súhlasom toho, v záujme koho je lehota ustanovená a u ostatných osôb, ktoré sa na verejné zasadnutie predvolávajú alebo o ňom upovedomujú, treba zachovať spravidla trojdňovú lehotu. Obvinenému bolo predvolanie na verejné zasadnutie, ktoré sa konalo 27. septembra 2017, doručené až 29. septembra 2017, teda dva dni po jeho konaní. O tom, že sa bude verejné zasadnutie konať na krajskom súde 27. septembra 2017, sa obvinený dozvedel od obhajcu a keby obhajca neoznámil obvinenému, že sa bude verejné zasadnutie konať, tak by sa o tejto skutočnosti nedozvedel a nebol by sa verejného zasadnutia zúčastnil. Obvinenému malo byť predvolanie doručené tak, aby mal aspoň lehotu päť pracovných dní na prípravu. Obvinený preto nemal žiadnu lehotu na prípravu na verejné zasadnutie, a preto sa naň nemohol a nevedel pripraviť a verejné zasadnutie sa vôbec nemalo konať. Takýmto procesným pochybením súdu bolo podľa obvineného zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený uviedol, že vykonaným dokazovaním vôbec nebolo preukázané, že sa skutok stal a že by skutok spáchal obvinený. Spáchanie skutku obvineným mal súd podložené jediným dôkazom - výpoveďou poškodenej, ktorá sa svoju výpoveď snažila podoprieť výpoveďami svojich rodičov a svojho priateľa, pričom ide však iba o nepriame svedectvá. Rodičia a priateľ poškodenej pri svojich výpoveďach uviedli iba to, čo im povedala poškodená. Navyše títo nepriami svedkovia sú v blízkom rodinnom vzťahu s poškodenou, a preto ich výpovede nie sú vierohodné a nemožno ich považovať ani za nezaujaté. Neexistuje žiadny priamy dôkaz, že by sa skutok vôbec stal, ale bolo preukázané, že zo strany poškodenej ide o výmysel. Jediným očitým svedkom skutku podľa poškodenej mal byť svedok F. X., ktorý uviedol, že skutok sa nestal a že v ten deň bol celý čas s obvineným a poškodenú v ten deň ani nevidel. Svedecká výpoveď F. X. je jediným priamym dôkazom, ktorý bol získaný počas celého dokazovania a táto výpoveď potvrdila, že obvinený sa žiadneho skutku voči osobe poškodenej nedopustil. Ak by sa takýto skutok stal, bol by zároveň zachytený na kamerovom zázname, pričom v rámci prípravného konania nebol vôbec zadovážený z dôvodu, že žiadny takýto skutok sa na kamerovom zázname nenachádza. Obvinený poukázal na

ustanovenie § 2 ods. 12 Trestného poriadku, podľa ktorého okresný a krajský súd nesprávne vyhodnotili dôkazy, keď obvineného odsúdili na základe nepriamych dôkazov a vzhľadom k tomu, že vo veci existoval jediný priamy dôkaz dokazujúci nevinu obvineného, tak prvostupňový súd mal obvineného spod obžaloby prokurátora oslobodiť. Poukázal aj na ustanovenie § 2 ods. 10 Trestného poriadku a uviedol, že skutkový stav nebol zistený tak, že by o ňom neboli pochybnosti v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie. Zistený skutkový stav vyvoláva veľa pochybností.

K dovolaniu obvineného sa písomným podaním z 31. januára 2018 vyjadrila prostredníctvom splnomocnenej zástupkyne Mgr. Dany Hankovej, advokátky v Nových Zámkoch, poškodená JUDr. L. N., ktorá navrhla dovolanie obvineného postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť. Uviedla, že výpoveď poškodenej bola v ktoromkoľvek štádiu trestného konania súvislá, poskytovala logický sled udalostí, predstavovala dostatočne pevnú a ucelenú reťaz či už priamych alebo nepriamych dôkazov, z ktorých bolo možné vyvodiť dostatočný záver, že skutok, ktorý bol predmetom stíhania, spáchal obvinený. Poškodená sa hneď bezprostredne po spáchaní trestného činu obrátila na orgány činné v trestnom konaní a skutok nahlásila. Naopak obvinený len uviedol, že skutok nespáchal, pričom nevedel uviesť, kde sa v ten deň nachádzal. Až vo svojej neskoršej výpovedi uviedol, že bol so svedkom F. X.. Obvinený mal dostatočne veľký časový priestor na to, aby vyvrátil poškodenou tvrdené skutočnosti. Na hlavnom pojednávaní využil právo nevypovedať a nevyužil možnosť rozptýliť pochybnosti ohľadne spáchania skutku. K dodržaniu zákonnej lehoty na prípravu na verejné zasadnutie poškodená uviedla, že obvinený o termíne verejného zasadnutia vedel od svojho obhajcu a na verejnom zasadnutí túto skutočnosť nenamietol, hoci o nej vedel v čase konania verejného zasadnutia. Na verejnom zasadnutí pritom nevypovedal, len sa pridržiaval písomného podania obhajcu. Rozhodnutie krajského súdu by zostalo rovnaké a nedošlo preto k porušeniu práva na obhajobu zásadným spôsobom. Dokazovanie na hlavnom pojednávaní bolo vykonané v súlade s ustanovením Trestného poriadku, z procesného hľadiska neboli porušené ustanovenia Trestného poriadku. V dovolacom konaní nie je ani možné sa domáhať ani preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené rozhodnutie krajského súdu (č. l. 352 - 353 spisu).

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Nové Zámky vo vyjadrení k dovolaniu (č. l. 358 - 361 spisu) po zrekapitulovaní námietok obvineného v podanom odvolaní k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku uviedla, že dovolací súd nepreskúmava skutkové zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu. Okresný súd Nové Zámky ani Krajský súd v Nitre sa pri svojich rozhodnutiach nedopustili žiadnych hmotnoprávných a procesných pochybení. Náležite bol zistený skutkový stav veci a bez akýchkoľvek pochybností bolo vykonanými dôkazmi preukázané, že skutok sa stal a tento je trestným činom a dopustil sa ho obvinený. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uviedla, že za porušenie práva na obhajobu nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. uplatnené oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Navrhla preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) po predložení spisového materiálu dňa 26. februára 2018 na základe podaného dovolania zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], obvinený podal dovolanie prostredníctvom obhajcu a je v konaní o dovolaní zastúpený zvoleným obhajcom (§ 373 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), v zákonnej lehote a mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku) a za splnenia podmienky, že obvinený využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), pričom dospel k záveru, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôrazňuje, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti

právoplatných rozhodnutí, ktorá zásada je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Dovolanie preto možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Trestného poriadku, pričom dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku). Dovolací súd je viazaný uplatnenými dôvodmi dovolania a ich odôvodnením (§ 385 ods. 1 Trestného poriadku) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dodáva, že z obsahu dovolania nevyplývajú skutočnosti, ktoré by zodpovedali dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku tak, ako ho označil obvinený. Obvineným uplatňovaný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je daný v prípadoch, keď rozhodnutie súdov spočíva na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Z vyššie citovaného ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je zrejmé, že dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne alebo neúplné skutkové zistenia.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa. Ak preto obvinený namieta správnosť skutkových zistení (obvinený spochybňoval existenciu skutkového deja vyjadreného v skutkovej vete rozsudku a vôbec popieral spáchanie skutku obvineným, namieta hodnotenie dôkazov najmä vo vzťahu k jedinému usvedčujúcemu priamemu dôkazu a to výpovedi poškodenej JUDr. L. N. v kontexte jednoznačného popretia spáchania skutku obvineným na základe výpovede svedka F. X.), tieto dôvodom dovolania nemôžu byť, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa. V týchto súvislostiach dovolací súd uzatvára, že skutkové okolnosti obsiahnuté v opise skutku rozsudku súdu prvého stupňa, poskytujú spoľahlivý podklad pre naplnenie všetkých zákonných znakov skutkovej podstaty prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona v súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Popísanému skutkovému stavu preto plne zodpovedá právny záver vyjadrený v posúdení skutku. Použitú právnu kvalifikáciu podľa citovaných ustanovení odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov skutkovej podstaty prečinov. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku preto nebol naplnený.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Podľa § 292 ods. 4 Trestného poriadku prvá veta deň, čas a miesto verejného zasadnutia určí predseda senátu tak, aby osobe, ktorá na verejné zasadnutie dala svojím návrhom podnet, osobe, ktorá môže byť rozhodnutím priamo dotknutá, obhajcovi a prokurátorovi zostala od doručenia predvolania na verejné zasadnutie alebo od upovedomenia lehota aspoň päť pracovných dní na prípravu.

Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože aj bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia. Právo na obhajobu je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého práva na obhajobu. Trestný poriadok upravuje jednotlivé čiastkové práva na obhajobu obvineného v rôznych štádiách trestného konania, pričom ak dôjde k porušeniu len niektorého z nich, a toto sa zásadným spôsobom prejaví v postavení obvineného v trestnom konaní, takéto porušenie zakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod, pričom takéto pochybenie krajského súdu dovolací súd v konaní nezistil.

K námietke obvineného, že odvolací súd nedodržel lehotu päť pracovných dní od doručenia predvolania podľa § 292 ods. 4 Trestného poriadku na prípravu obvineného na verejné zasadnutie, ktoré sa konalo dňa 27. septembra 2017, Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že verejné zasadnutie sa síce konalo dňa 27. septembra 2017 (č. l. 326 spisu) a predvolanie na termín verejného zasadnutia bolo obvinenému doručené až dňa 29. septembra 2017 (č. l. 319 spisu), t. j. po vykonaní verejného zasadnutia bez splnenia podmienky podľa § 292 ods. 4 Trestného poriadku, obvinený a rovnako jeho obhajca však boli prítomní na verejnom zasadnutí na Krajskom súde v Nitre, pričom obvinený ani jeho obhajca nevyjadrili nesúhlas s konaním verejného zasadnutia, nenamietali ani nedodržanie lehoty päť pracovných dní na prípravu na verejné zasadnutie od doručenia predvolania na verejné zasadnutie a ani nežiadali odročiť verejného zasadnutia; v tomto kontexte obvinený žiadnym spôsobom nenamietal nemožnosť pripraviť sa na predmetné verejné zasadnutie.

Nedodržanie zákonnej procesnej lehoty podľa § 292 ods. 4 Trestného poriadku v korelácii so zásadou práva na obhajobu za podmienok za akých sa vykonalo predmetné verejné zasadnutie na krajskom súde, samo o sebe bez ďalšieho preto neznamenal porušenie práva na obhajobu, a už vôbec nie zásadným spôsobom ako to má na mysli ustanovenie § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a to aj z toho dôvodu, že v priebehu celého verejného zasadnutia sa obvinený len pridržal konečného návrhu obhajcu a sám k veci uviedol len výšku svojho príjmu a poukázal na skutočnosť, že poškodená si celý skutkový dej vymyslela (č. l. 327 - 328 spisu). V konaní pred odvolacím súdom preto obvinený neprodukoval žiadne také významné skutočnosti, ktoré by v konečnom dôsledku mali význam v prebiehajúcom odvolacom konaní a neuviedol ani žiadne také skutočnosti, ktoré nemali už podklad v doposiaľ existujúcom obsahu spisu a tieto ďalšie skutočnosti by preto nemali ani bezprostredný (priamy) vzťah k právu na obhajobu vo vzťahu k ustanoveniu § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Prítomnosť obhajcu obvineného navyše musela zaručovať obvinenému všetky jeho procesné práva priznané zákonom, a preto by nešlo o zásadné porušenie práva na obhajobu obvineného a to aj z dôvodu, že obhajca obvineného ako advokát bol povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta a osobitne to platí pre všetky procesné lehoty, ktorých „strážcom“ mal byť práve obhajca. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé, akým bol aj obhajca obvineného ako advokát.

Z uvedených dôvodov je zrejmé, že v rozsahu námietok obvineného nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku uplatnené obvineným, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, bez preskúmania veci dovolanie obvineného L. J., na neverejnom zasadnutí, odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.